

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

XXV. De Missa Pontificali pro Defunctis per Episcopum celebranda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

TITVLVS XXV.

De Missa Pontificali pro Defunctis per Episcopum celebranda.

1. **P**RO Missa defunctorum sequentia paranda, videlicet Altare nullo ornato festivo, sed simpliciter & nullis imaginibus, sed sola cruce & sex candelabris pareatur, & duobus super Credentia cum candelis ex cera communi; super eam nulla ornamenta ponantur, sed tantum quæ sunt necessaria; videlicet bacile & buccale, simplex Missale, vas aquæ benedictæ cum aspersorio, thuribulum cum nauicula, item pannus niger extendendus pro facienda absolutione finita Missa, nisi adesset lectica mortuorum, aut castrum doloris. Gradus Altaris, & totum Presbyterium debet esse nudum, excepto quod vnum capere sub faldistorio Episcopi & aliud super primo gradu suppedaneo apud Altare ponendum. Omnia paramenta tam Altaris quam Celebrantis, & ministrorum, librorum, & faldistorii sint nigra, & in his nullæ imagines mortuorum, vel cruces albæ ponantur.

2. Episcopus non utitur in hac missa sandaliis & Chirotecis, nec baculo pastorali, non dicit Antiphonam *Ne reminiscaris*, nec Psalm. *Quam dilecta* &c. nec Orationes quæ in aliis Missis dicendæ sunt, antequam induatur, sed dicit tantum Orationes ad paramenta quæ sumere debet, incipiendo ab ea *Exue me Domine* &c. & tunc deponet cappam, & lauabit manus, ac parabitur dicendo ad aquam & paramenta consuectas orationes.

nes, exceptis iis quæ dicuntur pro sandaliis & chirotecis.

3. Episcopus capiet Manipulum ante Crucem pectoralem ut in Missali, & cum accedet ad Altare, finita Confessione non osculatur librum, sed Altare tantum, & statim sine incensatione redibit ad sedem suam cum mitra, ubi stans nudo capite versus Altare leget Introitum producens signum Crucis super librum.

4. Diaconus & subdiaconus utuntur Dalmatica & Tunicella & Assistens Pluviali, & adsunt Capellani soliti cum superpelliceis & scutiferi sicut in aliis Missis.

5. Ministri aliquid dantes vel recipientes ab Episcopo in tota Missa, nunquam eius manum aut rem deosculantur.

6. Ad Orationes soli Presbyter assistens, Diaconus & subdiaconus stans omnibus aliis genuflexis Epistola & Euangelium nunquam in ambone leguntur, sed in Presbyterio loco conuenienti, nec subdiaconus osculatur manum Episcopi finita Epistola.

7. Si distribuendæ sunt Candelæ, tunc post Epistolam dum cantatur sequentia distribuuntur accendendo ad Euangelium, ad eleuationem SS. Sacramenti & finita missa ad Absolutionem, Diaconus non petit benedictionem, nec incensum, nec luminaria deferuntur ad Euangelium, dicit tamen *Munda cor meum &c.* & procedet ad Euangelium cantandum hoc ordine, videlicet primò ipse Diaconus, tum subdiaconus, ultimo loco duo Capellani seu Acolythi precedente Ceremoniario.

8. Finito Euangelio Episcopus non osculatur librum, sed statim dicit *Dominus vobiscum, Oramus, & Offertorium*, tum lauat manus more solito, & ad Altare accedit. Nō benedicit aquam ponentem

ponendam in Calice, nec subdiaconus sustinet patenam, benedicit tamen incensum, incensat oblata, & postea solus thurificatur à Diacono.

9. Dum dicitur *Sanctus* quatuor Capellani cum quatuor funalibus ex eadem cera communi accensis pro elevatione Sacramenti, accedunt, & genuflectunt more solito, & similiter omnes genuflectunt sic permanentes vsque ad *Per omnia secula &c.* ante *Pax Domini &c.* Capellani vero cum funalibus vsque post Communionem.

10. Subdiaconus imposito thure à Thuriferario SS. Sacramentum thurificabit genuflexus in cornu Epistolæ. Non datur pax nec percutitur pectus ad *Agnus Dei.*

11. In fine Missæ non datur benedictio, nec publicantur Indulgentiæ, sed Diaconus dicit *Requiescant in pace* versus Altare. Episcopus dicto in Altari *Placeat tibi &c.* & dicto etiam *Initium Sancti Evangelii &c.* in cornu Evangelii, ubi signat Altare, ad sedem suam redibit, & ibidem deposita planeta, ac etiam Dalmatica & Tunice-la, ac manipulo capiet Pluuiale nigrum Diacono & subdiacono paratis remanentibus, depositis tamen manipulis suis, & Episcopum ad exuendam planetam, & alia, & induendum pluuiale adiuantibus. Presbyter autem assistens discedit & deponit pluuiale.

12. Si sermo habendus sit in laudem defuncti pro quo Missa celebratur, tunc ea finita, ante absolutionem, accedet sermocinaturus vestibus nigris indutus & facta oratione ante medium Altaris, nulla petita ab Episcopo benedictione, sed facta ei profunda reuerentia, ascendit pulpitu-
tum panno nigro tectum, ubi facta iterum Episcopo reuerentia, signans se signo Crucis sermo-
nem

nem faciet; Quo finito, vel si sermo non habendus statim Missa finita, accepto pluuiali per Episcopum ante infimum gradum solii extendetur pannus niger pro absolutione facienda, nisi alius lectus mortuorum, vel Castrum doloris esset in medio Ecclesie. Quo casu Episcopus pluuiali paratus ibidem, vel solus vel cum aliis quatuor absoluentibus accedere deberet.

13. Si verò Episcopus erit in faldistorio, tunc pannus niger ante infimum gradum Altaris in medio extendetur pro absolutione facienda.

14. Interim dum extenditur pannus Episcopus sedet & Cantores incipient Responsorium *Liberamé Domine, &c.* & dum repetitur idem Responsorium accedunt ad Episcopum duo Acolythi vnus cum thuribulo & nauicula, alius cum Aspersorio & Vase aquæ benedictæ. Tunc Episcopus ministrante Diacono Nauiculam à dextris sine osculis, imponet thus in thuribulum, & statim si est in faldistorio accedit ad Altare vbi cum à Choro dicetur *Kyrie eleison* deponet mitram, & stans versus Altare dicit intelligibili voce *Pater noster* quod secretè complendo, ministrante Diacono Aspersorium, & eleuantibus hinc inde Diacono & subdiacono fimbrias pluuialis, Episcopus stans aspergit ter super pannum nigrum vel lecticam mortuorum & reddito Aspersorio Diacono, & ab eodem sumpto thuribulo, thurificabit eodem modo ter thuribulum ducens super pannum vel lecticam, ministris oras pluuiâlis similiter eleuantibus. Tunc accedent duo Acolythi cum duobus candelabris & candelis accensis sistunt se ante Episcopum qui ex libro ante ipsum per ministrum sustentatum cantat Versiculos *Et ne nos &c.*
cum

l. Tit. XXV.

conus sustinet
accensum, in-
tificatur à Dia-
tor Capellani
cera communi
ri, accedunt,
militer omnes
ead *Per omnia*
Capellani verò
unionem.
re à Thurife-
t genuflexus
nec percuti-
dictio, nec pu-
nus dicit *Re-*
opus dicto in
tiam *Initium*
geli, vbi sig-
& ibidem de-
& Tunicel-
u Diacono &
depositis ta-
d exuendam
uiale adiu-
as discedit &
em defuncti
ita, ante ab-
us vestibus
e medium
nedictione,
endit pulpi-
terum. Epif-
ucis sermo
nem

cum aliis & Orationem vt in Missali, & in fine repetit Versiculum *Requiem aeternam*, &c faciens signum Crucis super pannum, vel lecticam vt in Missali & Cantores dicent *Requiescant in pace*, Episcopus verò depositis parametis, factaque oratione discedit in pace.

TITVLVS XXVI.

*De Absolutione solemnè ab Episcopo & aliis
Prelatis faciendâ circa Castrum
doloris.*

2. **S**I aderit in Ecclesia Lectus mortuorum, seu Castrum doloris, & Missa sit celebrata pro anima summi Pontificis, vel S. R. E. Cardinalis, seu Metropolitanæ, aut Episcopi proprii, seu Imperatoris, Regis, aut Ducis Magni, aut Domini loci, conueniens est, vt fiant Absolutiones apud Castrum doloris, tam ab ipso Episcopo celebrante quàm ab aliis quatuor Episcopis, vel Prelatis, si adsunt, & in defectum Episcoporum, à quatuor primis dignitatibus, vel Canonicis, ordine infra scripto; V. delictet, finita Missâ, & sermone si habitus sit, quatuor Prelati, seu dignitates, seu Canonici præfati accedant ad Sacristiam, vel alium locum conuenientem, & propinquum, vbi quilibet eorum accipiat super Rochetrum, aut Cotta, si sit Religiosus, Amictum, Stulam, & Pluuiiale nigrum, ac Mitram simplicem, si ea vti possunt; sin minus, Biretum, & omnes sic parati conueniant apud Episcopum celebrantem paratum, vt supra, cum quo ibunt ad Feretrum, seu Castrum doloris hoc ordine.